

Datum
2017-05-11

Diarienummer
KS 2017/0017

Cecilia von Sydow, Joakim Nygren

Planeringsförutsättningar och direktiv för budget 2018 och plan 2019-2020

Ärende

I budget för 2018 och plan 2019-2020 är nämndernas kostnader uppräknade utifrån volymförändringar och justering för löner och priser. Bokslut 2016 och den ekonomiska prognosen innevarande år utgör utgångspunkter för att bedöma ramtilldelningen. Dialoger om ramarna har förts mellan kommunstyrelsens arbetsutskott och nämndernas presidier i samband med bokslutsgenomgångarna samt mellan kommunledningskontoret och förvaltningarna.

Beräknade skatteintäkter baseras på senaste prognosen februari 2017 från Sveriges kommuner och landsting (SKL). I beräkningarna har hänsyn tagits till nya förändringar i utjämningsystemet vilket för Danderyds kommun innebär minskade intäkter om 24 mnkr 2018 samt dryga 30 mnkr 2019.

Utifrån prognostiserade skatteintäkter, ramtilldelning och finansnetto beräknas de årliga resultaten kommande budgetperiod till: 8,5 mnkr 2018 och 13,2 mnkr 2019.

Kommunstyrelsen fastställer preliminära budgetramar i beslut om budgetdirektiv för nästkommande budget- och planperiod. Kommunstyrelsens arbetsutskott har diskuterat budgetramarna med nämndernas presidier i samband med bokslutsgenomgångarna våren 2017. Vidare har samtliga förvaltningar lämnat synpunkter på hur fullmäktiges preliminära ramar från november 2016 överensstämmer med den utveckling verksamheterna står inför kommande budgetperiod.

Under hösten 2016 påbörjades arbetet med att ta fram en ny styrmodell för Danderyds kommun. Första steget har varit att utarbeta en vision och underliggande strategier. Dessa tillsammans med en beskrivning av styrmodellen i sin helhet och arbetsprocessen för implementering kommer tas upp i ett särskilt ärende till kommunfullmäktige under hösten 2017.

För att övergången till ny styrmodell ska bli så smidig som möjligt kommer kommunfullmäktige föreslå fastslå nuvarande övergripande mål som grund till nämndernas utvärdering av verksamheterna under resterande del av 2017 och under 2018. Nämnderna kommer därmed under en övergångsperiod fortsätta med nuvarande inriktningsmål och resultatmål.

Datum
2017-05-11Diarienummer
KS 2017/0017

Cecilia von Sydow, Joakim Nygren

Respektive nämnd ansvarar för att budgeterade målnivåer bedöms vara möjliga att nå med de resurser som nämnden har till sitt förfogande.

Planeringsmodellen innebär att kommunstyrelsen fastställer en preliminär ram för respektive nämnds nettokostnader. Nämnderna ska utifrån den aktuella ramen utarbeta en budget som innebär förslag till förändringar och prioriteringar för att uppnå fastställda mål. Respektive nämnd ansvarar för att budgeterade målnivåer bedöms vara möjliga att nå med de resurser som nämnden har till sitt förfogande.

Kommunledningskontorets förslag till beslut

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen fastställer planeringsförutsättningar och direktiv för budget 2018 samt mål och direktiv för budgetarbetet.

Bakgrund

Budgetprocessen i kommunen påbörjas under första kvartalet året före budgetåret. Nämndernas verksamhetsberättelser i årsredovisningen är en av de viktigaste ingående parametrarna i budgetarbetet. Bokslutet visar om verksamheterna klarat sitt uppdrag inom ramen för tilldelad budget, om inte görs en analys av eventuellt över- eller underskott. Verksamhetsberättelsen innehåller även ett avsnitt om utmaningar för framtiden.

Analysen av föregående års bokslut är därför en viktig del i arbetet för att underlätta möjligheten att resursfördelningen i budget till olika verksamhetsområden bättre svarar mot framtida behov.

Danderyds kommun följer strikt kommunallagens krav på ettårig budget och plan för två år. Fokus på år ett är ett måste då förutsättningarna snabbt kan ändras. Det krävs en flexibilitet hos verksamheterna att snabbt kunna anpassa sig och ställa om. Förändringar kan komma dels på intäktssidan i form av förändrade skatteintäkter, ökat/minskat antal barn, elever eller brukare, dels på kostnadssidan genom oförutsedda händelser.

Inför kommunstyrelsens angivande av ramar för budget 2018 och planperioden 2019-2020 görs en bedömning om de av kommunfullmäktige beslutade ramarna kopplar till ambitionsnivåerna i inriktningsmålen. Detta innebär att ramarna för olika verksamheter både kan öka eller minska beroende på förändrade omständigheter. Utgångsläget är att nämndernas budgetutrymme är begränsat. Om ett överskridande måste ske ska det särskilt motiveras.

Cecilia von Sydow, Joakim Nygren

Planeringsförutsättningar för budget 2018, med plan 2019-2020**Den ekonomiska utvecklingen i riket**

Danderyds kommun är, liksom övriga kommuner, beroende av den nationella och globala konjunkturen. Den påverkar skatteunderlaget, lönebildningen, inflationen och arbetsmarknaden som i sin tur påverkar kommunens intäkter och kostnader.

Sveriges kommuner och landsting SKL har i sin februariprognos 2017 gjort följande bedömning av nyckeltalen i svensk ekonomi framöver.

Tabell - Nyckeltal för den svenska ekonomin. Procentuell förändring

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
BNP*	3,9	3,2	2,8	2,2	1,6	1,5
Sysselsättning, timmar*	1,0	1,9	1,5	0,3	0,0	0,0
Relativ arbetslöshet, nivå	7,4	6,9	6,5	6,4	6,5	6,7
Timlön, nationalräkenskaperna	3,2	2,3	3,0	3,1	3,4	3,4
Timlön, konjunkturlönestatistiken	2,4	2,6	2,9	3,1	3,4	3,4
Konsumentpris, KPIF-KS	0,6	1,3	1,7	1,9	2,0	2,0
Konsumentpris, KPI	0,0	1,0	1,6	2,3	2,7	2,8
Realt skatteunderlag	2,1	2,3	2,0	0,8	0,4	0,5
Befolkning	1,1	1,2	1,3	1,2	1,1	1,1

*Kalenderkorrigerad utveckling.

Källa: Cirkulär 17:6, Sveriges Kommuner och Landsting.

Den svenska ekonomin avslutade förra året starkt. För helåret 2016 beräknas BNP ha ökat med 3,5 procent. Skottår och ett relativt stort antal arbetsdagar gör att nivån blir extra hög. Justerat för effekterna av dessa kalenderändringar begränsas tillväxten till 3,2 procent. För i år beräknas tillväxten i svensk ekonomi bli fortsatt hög. I kalenderkorrigerade termer beräknas BNP växa med 2,8 procent. Den fortsatt höga produktionstillväxten baseras på att det i år blir bättre fart på exporten och hushållens konsumtionsutgifter. Däremot beräknas investeringar och offentlig konsumtion växa i något långsammare takt.

SKL bedömer att den fortsatt positiva utvecklingen i svensk ekonomi innebär att sysselsättningen och skatteunderlaget kommer att fortsätta växa i snabb takt. Vidare räknar SKL med att arbetslösheten pressas tillbaka, för att i slutet av året nå en nivå som är jämförbar med de nivåer som rådde föregående högkonjunktur, dvs. strax innan finanskrisens utbrott. Trots ett alltmer ansträngt arbetsmarknadsläge antas löneutvecklingen bli fortsatt dämpad. Inte heller inflationen når några högre tal utan tolv månaderstalen för KPI fortsätter i år hålla sig under 2 procent. Riksbanken antas därmed dröja med att höja styrräntan till i början av nästa år.

Datum
2017-05-11Diarienummer
KS 2017/0017

Cecilia von Sydow, Joakim Nygren

Resursutnyttjandet i svensk ekonomi förutsätts stabiliseras på en hög nivå nästa år. Därefter beräknas konjunkturläget normaliseras. Det innebär att BNP, sysselsättning och skatteunderlag utvecklas svagare än under åren innan. Särskilt svag blir utvecklingen 2019 och 2020 i samband med att konjunkturläget gradvis väntas försvagas. BNP beräknas då årligen växa med cirka 1,5 procent att jämföra med 2,2 procent 2018 och 3–4 procent åren 2015–2017. Sysselsättningen i form av arbetade timmar beräknas samtidigt inte längre öka. För kommunsektorns del innebär det en väsentligt svagare utveckling av skatteunderlaget än åren innan. Det är också, i reala termer, liktydigt med en svagare utveckling än normalt. Situationen för kommunsektorns del blir särskilt problematisk av att befolkningen och behoven av skola, vård och omsorg samtidigt växer extra snabbt.

Tabell - Olika skatteunderlagsprognoser

	2016	2017	2018	2019	2020	2016–2020
SKL feb	4,9	4,6	3,7	3,5	3,6	22,0
ESV nov/dec	5,1	4,4	4,2	3,9	3,9	23,4
SKL dec	4,8	4,4	3,6	3,5	3,8	21,9
Reg, sep	5,0	5,2	4,2	4,2	4,1	24,9

Källa: Ekonomistyrningsverket, regeringen, SKL.

Jämfört med SKL:s prognos i december är skatteunderlagets ökningstakt uppreviderad de tre första åren i perioden och nedreviderad under den senare delen. Ändringarna förklaras av att sysselsättningsuppgången blev starkare under slutet av 2016 än enligt tidigare bedömningar. Även under 2017 förutses en något större ökning av sysselsättningen än den som låg till grund för decemberprognosen.

I regeringens vårproposition har BNP-tillväxten skrivits ned till 4,8 procent 2018 medan övriga poster i stort sett är oförändrade. Skatteunderlaget bedöms av regeringen till, i genomsnitt för perioden 2016–2020, 24,0 procent, att jämföra med 22,0 procent enligt SKL:s februariprognos.

Skatteintäkterna i Danderyds kommun

Danderyds kommuns beräknade skatteintäkter i budget 2017 och plan för 2018 – 2019, som beslutades av kommunfullmäktige i november 2016, har utgått från den prognos vilken Sveriges kommuner och landsting (SKL) lade i augusti 2016. Den senaste prognosen från SKL presenterades i februari 2017. Däremellan har SKL kommit med ytterligare tre prognoser. För kommunen har skatteprognoserna mellan augusti 2016 och februari 2017 inneburit att skatteintäkterna ökar med 5,7 mnkr för 2017 och 22,8 mnkr för 2018.

Vårpropositionen samt 10 miljarder till välfärden

Vid sidan av vårpropositionen har regeringen sedan tidigare beslutat att en satsning om 10 miljarder kommer till kommuner och landsting från år 2017.

Cecilia von Sydow, Joakim Nygren

Medel till kommunsektorn kommer dels att fördelas på samma sätt som via det kommunalekonomiska utjämningsystemet det vill säga i kronor per invånare, dels med en fördelningsnyckel där hänsyn tas till antal asylsökande och nyanlända. För Danderyds del innebär det preliminärt att kommunen får 9,9 mnkr utifrån den föreslagna beräkningen.

Av tillskottet som fördelas per invånare erhåller kommunerna 70 procent och landstingen 30 procent. Av det tillskott som fördelas med hänsyn till antal asylsökande och nyanlända får kommunerna 80 procent och landstingen 20 procent. Beräkningen är preliminär och kommer att uppdateras inför den slutliga fördelningen inför 2018. I vårpropositionen står inget om när regeringen kommer att fatta beslut om fördelningen inför år 2018.

Den ekonomiska vårpropositionen presenterad 18 april 2017 syftar till att ange regeringens politiska inriktning på medellång och lång sikt. Normalt presenteras inga nya reformer utan det sker i samband med budgetpropositionen på hösten. Vårpropositionen innehåller undantag från detta avseende följande större satsningar:

- Förstärkning av den sociala barn- och ungdomsvården med 150 mnkr år 2017.
- Ökade medel till grundskolor med låg andel som är behöriga till nationella program i gymnasieskolan, 500 mnkr år 2017.
- Förstärkning till gymnasieskolans introduktionsprogram, 150 mnkr år 2017.
- Förstärkning av klimatklivet, 500 mnkr år 2017.

Cecilia von Sydow, Joakim Nygren

Ekonomiska förutsättningar

Bokslut 2016

Kommunens resultat 2016 uppgick till 157,7 mnkr och resultatet avstämt mot balanskravet blev 144,9 mnkr.

Nämnderna redovisade ett resultat som var 8,4 mnkr sämre än budget, 0,5 procent av den totala budgetramen om 1 714,9 mnkr. Därmed klarade sig inte alla nämnderna inom ramarna.

Investeringarna nådde inte upp till budgeterade nivåer, trots att ett antal större investeringsprojekt genomfördes under året. Avvikelsen blev 116,4 mnkr, varav 65,8 mnkr är ombudgeterade till 2017.

Tabell: Resultaträkning för bokslut 2016

(mnkr)	Budget 2016	Bokslut 2016	Avvikelse
Kommunstyrelsen	-96,7	-86,7	10,0
-Produktionsutskottet	0,0	-6,4	-6,4
Revision	-1,0	-1,0	0,0
Överförmyndarnämnden	-3,2	-2,8	0,4
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-8,0	-7,5	0,5
Byggnadsnämnden	-11,5	-9,9	1,6
VA-verk och Avfall	0,0	0,0	0,0
Tekniska nämnden	-89,0	-87,6	1,3
Fastighetsnämnden	-4,2	3,1	7,3
Kultur- och fritidsnämnden	-89,2	-91,0	-1,7
Utbildningsnämnden	-827,0	-833,9	-6,9
Socialnämnden	-576,7	-591,3	-14,6
Nämndernas nettokostnader inkl avskrivn.	-1 706,5	-1 714,9	-8,4
Avgår internränta	58,0	33,1	-24,9
Nämndernas nettokostnader	-1 648,5	-1 681,8	-33,3
Pensioner, PO-diff m.m.	-40,9	-44,7	-3,8
Semesterlöneskuld inkl. PO	0,0	-0,4	-0,4
Realisationsvinster, exploatering	60,0	11,2	-48,8
- Mörby centrum*	94,8	220,2	125,4
Försäljning av anläggningstillgångar	5,0	12,8	7,8
Övriga intäkter	0,0	0,0	0,0
Verksamhetens nettokostnad	-1 529,6	-1 482,8	46,8
Skatteintäkter, utjämn & statsbidrag	1 631,9	1 635,9	4,0
Extern medelsförvaltning	0,0	4,1	4,1
Finansnetto	-8,1	0,5	8,6
Resultat	94,2	157,7	63,5

Kommunen bedöms ha uppnått målet om god ekonomisk hushållning 2016. Bedömningen baseras på nämndernas måluppfyllelse för sina respektive inriktningsmål avseende kostnadseffektivitet, kommunens ekonomiska

Cecilia von Sydow, Joakim Nygren

resultat jämfört med mål, samt på olika nationella jämförelser. Jämförelser med andra kommuner ingår i bedömningen för att komplettera övriga områden där måluppfyllelse bedöms mot kommunens egna ambitionsnivåer. I bedömningen har också vägts in kommunens skattesats samt uppnådda resultat för de finansiella målen.

Reviderad budget 2017
Tabell 6. Reviderad resultatbudget 2017

(mnkr)	KF Budget 2017	Reviderad budget 2017	Avvikelse mot budget KF
Kommunstyrelsen	-105,9	-109,0	-3,1
- Produktionsutskottet	0,0	0,0	0,0
Revision	-1,1	-1,1	0,0
Överförmyndarnämnden	-3,1	-3,1	0,0
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-8,6	-8,9	-0,3
Byggnadsnämnden	-11,5	-10,1	1,4
VA-verksamhet och Avfall	0,0	0,0	0,0
Tekniska nämnden	-94,0	-91,8	2,2
Fastighetsnämnden	-4,0	-0,3	3,7
Kultur- och fritidsnämnden	-90,9	-91,4	-0,5
Utbildningsnämnden	-852,4	-852,4	0,0
Socialnämnden	-591,9	-591,9	0,0
Summa	-1 763,3	-1 760,0	3,4
Avgår internränta	58,0	58,0	0,0
Nämndernas nettokostnader	-1 705,3	-1 702,0	3,4
Pensioner, PO-diff m.m.	-42,7	-42,7	0,0
Semesterlöneskuld	0,0	0,0	0,0
Realisationsvinster, exploatering	65,0	65,0	0,0
- Mörby centrum*	94,8	94,8	0,0
Försäljn. av anläggningstillgångar	5,0	5,0	0,0
Verksamhetens nettokostnad	-1 583,2	-1 579,9	3,4
Skatteintäkter, utjämning & statsbidrag	1 682,5	1 682,5	0,0
<i>Välfärdsmedel</i>	9,9	9,9	0,0
Extern medelsförvaltning	1,0	1,0	0,0
Finansnetto	-8,2	-8,2	0,0
Årets resultat	102,1	105,4	3,4
Balanskravskorrigerering	-5,0	-5,0	0,0
Resultat enligt balanskravet	97,1	100,4	3,4

En revidering av budget 2017 innebar ett resultat om 105,4 mnkr. Med hänsyn till balanskravet uppgår resultatet till 100,4 mnkr.

Prognos för skatteintäkter och utjämning 2017 uppgick till 1 682,5 mnkr i kommunfullmäktiges budgetbeslut. I prognos från Sveriges kommuner och landsting 21 december 2016 var de totala skatteintäkterna något högre.

Cecilia von Sydow, Joakim Nygren

Tidigare erfarenheter visar att årets tidiga prognoser ofta brukar vara något positiva. Kommunledningskontoret föreslår därför att skatteintäkterna i reviderad budget ligger kvar på samma nivå som vid kommunfullmäktiges budgetbeslut i november.

Totalt för nämnderna noterades en nedrevidering på driftsidan med 3,4 mnkr jämfört kommunfullmäktiges budgetbeslut. Huvudorsaken var att tekniska nämnden på grund av regler för komponentavskrivning för över 2,2 mnkr från drift till investering samt att fastighetsnämnden beräknas få ökade hyresintäkter på grund av ett nytt HVB-hem.

Långsiktig ekonomisk analys

Den redan planerade utbyggnaden av antalet bostäder i kommunen kommer innebära ett ökat kostnadstryck redan från år 2020. En växande befolkning ställer krav på utbyggnad av äldreboenden, förskolor och skolor, fritids- och idrottsanläggningar samt i infrastruktur. Därutöver finns en långsiktig ekonomisk analys framtagen med anledning av den pågående utredningen om en eventuell tunnelförläggning av E 18. Analysen ska utgöra en grund för framtida ställningstagande i frågan. Fyra scenarier för den framtida utvecklingen av centrala Danderyd har arbetats fram inom ramen för ett program för en fördjupad översiktsplan. Kommande beslut om inriktning för E18-projektet kommer att ligga till grund för antaganden om ökat bostadsbyggande och med det en växande befolkning. Analysen sträcker sig fram till 2035 med sikte på år 2050. De mer omfattande ekonomiska konsekvenserna kommer utfalla först senare under perioden. Om hela E18 skulle läggas i tunnel kommer utbyggnaden av centrala Danderyd i första hand att ske inom ramen för exploateringsprojektet.

Gemensamma utgångspunkter för budget 2018

Följande gemensamma antaganden gäller för arbetet med budget 2018. Planen för 2019 och 2020 ska beräknas i 2018 års priser så att enbart volym- och verksamhetsförändringar påverkar respektive nämnd.

Antaganden

Prisökningar	2,0 %
Interna kostnader KKK	Se nedan
Löneökningar	2,0 %
PO-pålägg	38,33 %
Internränta	1,75 %
Internhyror	0,7 %
Avtal med index	Enligt nämnd

Prisökningar

Konsumentprisindex inklusive bolåneräntor har i snitt de senaste åren legat under 2 procent. Snittet i prognosen 2017-2020 ligger även det runt 2 procent. Då flera av kommunens verksamheter är bundna av avtal som är indexreglerade är 2 procent ett fortsatt rimligt avvägt antagande.

Cecilia von Sydow, Joakim Nygren

Interna mellanhavanden

Nuvarande modell för internprissättning reglerar hur nämnderna ska bära en del av kommunens centrala kostnader. Principer för debitering utgår från att kommunledningskontoret har strategiska, operativa och avropstjänster. I planeringsförutsättningarna har ingen hänsyn tagits till de justeringar som kommunledningskontoret behöver göra för förändringar av kostnader för operativa tjänster jämfört med 2017. Respektive nämnd kommer att kompenseras i budget för dessa justeringar via justering/korrigerings från kommunledningskontorets ram med motsvarande belopp. Respektive nämnds justeringsbelopp meddelas i början av juni månad.

Tekniska kontoret arbetar i huvudsak i investeringsprojekt. Redovisningsmässigt belastas projekten av den tid, omräknad till lönekostnad, vilken läggs ner på projekten.

Detsamma gäller exploateringsprojekt. Plan- och exploatering, inom kommunledningskontoret, belastar cirka 70 procent av upparbetad tid på projekt.

När plan- och exploateringsavdelningen tar fram planer för stadsbyggnadskontoret sker en interdebitering av kostnaderna.

Kommunledningskontoret säljer tjänster till Djursholms AB avseende VD-posten, ekonomi- och administrativ förvaltning. För 2018 beräknas interna mellanhavandet till 648 tkr.

Ny affärsmodell 2018

En översyn av nuvarande modell för internprissättning har påbörjats våren 2017. Uppdraget är att skapa en modell som är enhetlig och gemensam för debitering av kommunledningskontorets kostnader. Den ska vara transparent och härledbar. Kommunens förvaltningar och verksamheter ska uppleva att de bär en rättvis del av kommunens gemensamma kostnader. Modellen kommer att implementeras under hösten 2017. De förändringar som görs i modellen kommer att innebära justeringar i reviderad budget 2018.

Löneöversyn 2018

Antaganden beträffande löneökningar i budget grundar sig normalt på löneökningar föregående år, lönerörelsen innevarande år samt SKL:s prognos för timlöner. Lönepolitiken blir ett allt viktigare inslag i budgetarbetet.

För Danderyds kommun kommer det att krävas analyser och strategiska beslut inför framtida löneöversyner. Kommunledningskontoret inrättade 2014 en lönestrategisk grupp bestående av representanter från ledningsgruppen. Gruppens målsättning är att genom löpande kartläggning

Cecilia von Sydow, Joakim Nygren

av lönestrukturer och lönenivåer i kommunen, och med hänsyn till rekryteringsbehov, bättre kunna avgöra framtida lönenivåer.

Generellt lönepåslag

Under 2015 togs nya lönekriterier fram för att successivt kunna implementeras i samband med löneöversynerna 2016 och 2017. Lönekriterierna sätter kompetenskrav, marknadslöneläge och lönestruktur i fokus. Lönesättningen ska vara individuell och styra mot uppsatta mål. Direktivet för löneökningar 2018 är två procent på förvaltningsnivå. Det innebär att till exempel att den kommunala egenregin ska lägga ett genomsnitt om två procent i löneöversynen. Lönepåslaget kan därför komma att se olika ut mellan resultatenheter och mellan yrkesgrupper.

Ramökningarna föreslås till två procent för samtliga nämnder. Detta är en förändring jämfört med föregående år då nämnderna erhöll en procent. Utbildningsnämnden och socialnämnden erhöll två procent för uppräkningsav peng/check och en procent för nämnd och administration.

De senare årens löneökningar ligger över två procent. Det innebär att det även i fortsättningen kan komma att krävas effektiviseringsåtgärder för att inrymma eventuell löneglidning.

Lönestrategiska satsningar

Lönestrategiska gruppens arbete initierades under 2014 och har legat till grund för politiskt beslutade riktade lönesatsningar om totalt 24 mnkr per 2017. Lönestrategiska gruppens arbete är långsiktigt, vilket innebär att en kontinuerlig bedömning görs av rekryteringsläge, lönenivåer hos olika yrkesgrupper, dels internt i kommunen, dels i förhållande till regionen. I gruppens uppdrag ligger även att utveckla kommunens förmåga som arbetsgivare att behålla och rekrytera personal.

I planeringsförutsättningarna för 2018 föreslår gruppen en höjning av nämndernas ramar med två procent istället för riktade satsningar. Samtidigt föreslås att de satsningar som gjorts på lärarlönerna genom lärarlyftet permanentas. Lärarlyftet har finansierats genom riktade statsbidrag vilket upphör fr.o.m. 2019. Vad kommunledningskontoret erfar har flera kommuner redan permanentat satsningarna. För att Danderyd fortsatt ska kunna hävda sig i konkurrensen mellan kommunerna då det gäller lärare och skolledare, bedömer kontoret att lönesatsningarna bör ligga kvar.

Personalomkostnadspåslaget

Personalomkostnadspåslaget, 38,33 procent, följer SKL:s nuvarande rekommendation för 2018.

Internränta

Internräntan följer den rekommendation som lämnats av SKL, vilken i sin tur baseras på förväntningar på den långa statsobligationsräntan. För 2018 föreslås en internränta om 1,75 procent, vilket är oförändrat jämfört 2017.

Datum
2017-05-11Diarienummer
KS 2017/0017

Cecilia von Sydow, Joakim Nygren

Internhyror

Kommunledningskontoret har tidigare föreslagit att samtliga hyror från och med 2017 bör följa index. Prognosen 2018 är en ökad KPI med 0,7 procent. Det bygger på utfallet av landets KPI 2016 samt förväntat utfall 2017. Respektive nämnd ska därför i planeringen av 2018 års budget räkna med en hyreshöjning som med nuvarande index ligger på 0,7 procent.

Ny hyresmodell 2018

En översyn av nuvarande hyresmodell har påbörjats våren 2017. Uppdraget är att skapa en modell som medför rättvis hyressättning, är konkurrensneutral, främjar ekonomi i balans och lokaleffektivitet samt inkluderar även nybyggnation. Modellen kommer successivt att implementeras och nuvarande hyresavtal fasas ut. Beroende på det slutliga förslaget kommer sannolikt övergångsregler att gälla och modellen kommer vara fullt införd först i slutet av budgetperioden 2018-2020.

Förändring av lokalförsörjningsprocess och investeringsprocess

I takt med förväntad tillväxt i kommunen ökar behovet av nya lokaler för de kommunala verksamheterna. Detta kommer medföra stora investeringar för kommunen framgent. Under senhösten/vintern 2016 initierades ett arbete att vidareutveckla den kommunala lokalförsörjningsprocessen, och kopplat till den en översyn av investeringsprocessen i kommunen. Allt för att uppnå högsta möjliga effektivitet i genomförandet. Nya processer förväntas successivt implementeras från och med hösten 2017. Arbetet inkluderar också att ta fram en kommunövergripande strategisk Lokalförsörjningsplan baserad på resp nämnds framtida behov. Kommunens samlade Lokalförsörjningsplan avses biläggas budgetdirektiven från och med budgetperiod 2019-2021. Utvecklad process för framtagande av Lokalförsörjningsplan förväntas implementeras under hösten 2017.

Produktionsutskottet – egenregin

Styrning av egenregin fr.o.m. 2018 sker genom ägardirektiv. Utgångspunkten är kommunfullmäktiges beslut den 13 juni 2016 § 57 om komplettering av modell för kundval. Beslutet omfattar vilka krav ägaren ska ställa på egenregin samt ett förtydligande av beställarrollen. Beslut om ägardirektiv kommer tas inför budgetbeslutet i november 2017.

Enligt kommunledningskontoret återstår fortfarande kostnader som belastar egenregin som eventuellt inte kan betraktas som konkurrensneutrala, varför detta bör utredas. Kommunledningskontoret föreslås därför i planeringsförutsättningarna få i uppdrag att inför budget 2018 utreda detta.

Ytterligare föreslår kommunledningskontoret att socialnämnden får i uppdrag att i budgetförslaget redovisa hur nämnden ska förankra och kommunicera förslag till ersättningsnivåer för peng och check till hemtjänst och vård- och omsorgsboenden, till såväl egenregin som till de privata utförarna.

Datum
2017-05-11Diarienummer
KS 2017/0017

Cecilia von Sydow, Joakim Nygren

Viktiga lagändringar inom redovisningsområdet

Regeringen beslutade den 28 augusti 2014 att uppdra åt en särskild utredare att se över lagen (1997:614) om kommunal redovisning. Utredningen har antagit namnet KomRed. Utredningen har överlämnat sitt betänkande "En ändamålsenlig kommunal redovisning" till regeringen. En ny redovisningslag kan tidigast träda i kraft från och med 1 januari 2019. Utredningen har genomgående lagt förslag som syftar till en mer rättvisande redovisning, ökad insyn och en ökad jämförbarhet.

De förändringar som skulle påverka Danderyds kommun, om utredningens förslag skulle genomföras, är främst att kommunstyrelsen inom två månader efter utgången av den period av räkenskapsåret som delårsrapporten omfattar, ska överlämna delårsrapport till kommunfullmäktige och revisorer samt redovisningen av kommunala pensionsförpliktelser.

Pensionsförpliktelserna ska redovisas enligt fullfonderingsmodellen. Det innebär att alla redovisade pensionsförpliktelser ska tas upp i balansräkningen som skuld eller avsättning. Pensionsförpliktelser intjänade före 1998 överförs från ansvarsförbindelser till skuld eller avsättning via eget kapital. Pensionsutbetalningen blir därmed ingen kostnad utan istället en amortering. För Danderyds kommuns del innebär det att cirka 550 mnkr inklusive löneskatt kommer att lyftas in i balansräkningen. Resultaträkningen påverkas därefter inte alls medan soliditeten blir sämre. Eget kapital minskar men kommer vara fortsatt positivt.

Nya lagar inom upphandlingsområdet.

En ny lag om offentlig upphandling (LOU) har införts sedan årsskiftet, vilket innebär vissa förändringar i förhållande till den gamla. Ett par ändringar som får tydlig påverkan i de kommande avtalen är exempelvis att kommunen ska förkasta låga anbud om leverantören inte kan förklara det låga priset eller kostnaden. Vidare får kommunen nu fritt definiera hur många delar av ett kontrakt som en leverantör får buda på. Utvärderingstermerna har ändrats till "bästa förhållandet mellan pris och kvalitet", "kostnad" samt "pris". Lagen ger också möjlighet att reservera kontrakt för företag med ett primärt intresse för social och yrkesmässig integration samt skyddade verkstäder.

Ännu en lag infördes vid årsskiftet som är helt ny och avser kommunens behov av att tilldela kontrakt inom koncessioner (LUK). Sådana kontrakt kan vara sotningstjänster, skolfotografering, drift av ridskola eller café där efterfrågan och utbud lämnas helt eller delvis mellan marknaden och leverantören. Lagen är relativt lik LOU men mindre detaljerad och mer flexibel.

Rutiner för direktupphandling används för koncessioner som understiger 2,5 mnkr. Fel i upphandlingen kan överprövas på samma sätt som upphandling inom LOU.

Datum
2017-05-11Diarienummer
KS 2017/0017

Cecilia von Sydow, Joakim Nygren

Upphandling

En upphandling är ofta ett resurskrävande projekt utifrån verksamhetens perspektiv, men även för den centrala upphandlingsenheten.

Upphandlingsenheten har ansvar för att kvalitetssäkra kommunens upphandlingsprocesser. Det är av stor vikt att upphandlingsenheten kommer in tidigt i processen, det vill säga redan i behovsstadiet. I den av fullmäktige beslutade ansvars- och rollfördelningen framgår att ”I verksamhetsplanen skall framgå vilka upphandlingar som planeras för verksamhetsåret”.

Nämnderna ska i förslag till budget för 2018 och plan 2019-2020 ange vilka större upphandlingar som planeras eller är tänkbara under perioden.

Befolkningsutveckling

Kommunens befolkning beräknas öka under kommande år och kommer enligt senaste befolkningsprognosen att uppgå till 34 977 personer år 2019. Uppdelat per åldersgrupp är prognosen enligt följande tabell. Prognosen visar att kommunens befolkning beräknas öka med totalt 7,5 procent eller 2 732 personer mellan åren 2014 till 2019.

Åldrar	2014	2015	2016	prognos 2017	prognos 2018	prognos 2019	Förändring 2014-2019	(%)
0-6	2 793	2 694	2 688	2 647	2 794	2 897	104	3,7
7-15	4 599	4 699	4 812	4 835	4 898	4 922	323	7,0
16-24	3 655	3 662	3 723	3 747	4 047	4 163	508	13,9
25-44	6 734	6 739	6 902	6 852	7 360	7 635	901	13,4
45-64	8 002	8 089	8 212	8 351	8 596	8 755	753	9,4
65-74	3 364	3 317	3 295	3 209	3 159	3 075	-289	-8,6
75-w	3 098	3 135	3 191	3 274	3 397	3 529	431	13,9
Totalt	32 245	32 336	32 823	32 916	34 251	34 977	2 732	7,5

Som framgår av tabellen ovan beräknas en stor procentuell ökning ske i samtliga åldersgrupper mellan 7-64 år samt 75-w år. Under den kommande femårsperioden prognostiseras en kraftig ökning av antalet barn i grundskoleåldern. Samtidigt visar prognosen en nedåtgående trend inom barnomsorgsåldrarna innevarande budgetperiod.

Prognosen bygger på ett antagande om totalt 943 färdigställda bostäder i kommunen under prognosperioden. Antalet bostäder i flerbostadshus beräknas bli många gånger större än antalet nya småhus. Styckebyggen är fördelade på de områden där småhus är planerade enligt prognosen.

Utöver de siffror som presenteras beräknas ett antal bostäder i vård- och omsorgsboende för äldre att tillkomma under kommande budgetperiod.

I det befintliga bostadsbeståndet antas en förtätning om 0,1 procent för de kommande två åren. Resten av prognosperioden antas ingen förtätning ske i det befintliga bostadsbeståndet.

Datum
2017-05-11Diarienummer
KS 2017/0017

Cecilia von Sydow, Joakim Nygren

Skatteintäkter, utjämning och statsbidrag

Skatteintäkterna inklusive utjämning och statsbidrag förväntas sammantaget med 2017 års skatteuttag öka med 4,1 procent 2018, 4,8 procent 2019 och 4,6 procent 2020.

Tabell 8. Skatter, utjämning och statsbidrag 2017 – 2020

	Prognos 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
mnkr				
Utdebitering	17,35	17,35	17,35	17,35
Befolkning 1/11 året före	32 673	33 968	34 981	36 156
Skatteunderlag, riket ökning %	4,60	3,70	3,50	3,60
Skatteunderlag, Danderyd ökning %	3,89	6,50	5,45	5,90
	Prognos 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Befolkning 1/11 året före	32 673	33 968	34 981	36 156
Utdebitering	17,35	17,35	17,35	17,35
Preliminär kommunalskatt	2 226,5	2 282,3	2 346,2	2 496,2
Slutavräkning 2016 inkl. korrigerering	1,3	0,0	0,0	0,0
Slutavräkning 2017	-9,9	0,0	0,0	0,0
Inkomstutjämning	-773,0	-746,1	-727,6	-782,0
Kostnadsutjämning	210,6	203,6	212,1	205,7
LSS-utjämning	-32,5	-33,8	-34,8	-36,0
Fastighetsavgift	53,7	53,7	53,7	53,7
Regleringsavgift/-bidrag	-0,3	-5,8	-8,9	-12,9
Strukturbidrag	0,0	0,0	0,0	0,0
Införandebidrag	11,8	3,2	0,0	0,0
Nettointäkter	1 688,2	1 757,0	1 840,6	1 924,8
Förändring %	2,9%	4,1%	4,8%	4,6%

Övergång till ny styrmodell

Under hösten 2016 påbörjades arbetet med att ta fram en ny kommungemensam styrmodell för Danderyds kommun. Första steget har varit att utarbeta en vision och underliggande strategier. Dessa, tillsammans med en beskrivning av styrmodellen i sin helhet och arbetsprocessen för implementering, väntas tas upp i ett särskilt ärende till kommunfullmäktige under hösten 2017.

Nämnderna föreslås arbeta fram mål med utgångspunkt från den nya visionen och strategier under hösten 2017 och våren 2018. Dessa kan då ligga till grund för budget 2019.

Nämnderna kommer därmed under en övergångsperiod att fortsätta med nuvarande inriktningsmål och resultatmål.

Cecilia von Sydow, Joakim Nygren

Nuvarande målmodell

Följande instruktion gäller för nämnderna för att kunna fortsätta med nuvarande modell under 2018:

Övergripande mål:

- Danderyd skall vara en bra och attraktiv kommun att bo och verka i.
- Danderyd skall erbjuda sina invånare stor valfrihet i den kommunala servicen utifrån individens önskemål och förutsättningar.
- Danderydsborna skall erbjudas en bra och attraktiv service. En positiv utveckling av de kommunala kärnområdena skola, barn- och äldreomsorg skall sättas i fokus.
- God ekonomisk hushållning skall vara en vägledande princip för all kommunal verksamhet.
- Kommunen skall ge goda förutsättningar för ett varierat utbud av fritids- och kulturaktiviteter.
- Företag verksamma i kommunen skall erbjudas ett gott näringslivsklimat.
- Kommunen skall ha låg kommunalskatt.
- Danderyd skall ha en god och hälsosam miljö samt arbeta för en långsiktigt hållbar utveckling.

Nämndernas inriktningsmål och resultatmål

Nämnderna har uppdraget att utifrån de övergripande målen formulera och till kommunfullmäktige föreslå ett begränsat antal inriktningsmål för sina olika verksamhetsområden. Målen ska ange hur respektive verksamhet arbetar för att förverkliga de övergripande målen. Inriktningsmålen fastställs av fullmäktige.

Nämnderna ska vidare ta fram ett antal resultatmål som konkretiserar hur nämndens verksamheter bidrar till uppfyllelse av inriktningsmålen.

Av nämndernas budgetförslag ska framgå vilka resultatmål inklusive målnivåer som är kopplade till respektive inriktningsmål. I budgetförslaget ska nämnderna bedöma och kommentera måluppfyllelsen för inriktningsmålen avseende ambitioner för 2018 och 2019-2020. Av budgetförslaget ska även framgå vilka åtgärder som planeras för att förbättra måluppfyllelsen.

Respektive nämnd ansvarar för att budgeterade målnivåer bedöms vara möjliga att nå med de resurser som nämnden har till sitt förfogande. Socialnämnden och utbildningsnämnden ska i budgetförslaget redovisa på vilket sätt målnivåerna kommuniceras till berörda utförare, såväl privata som den kommunala egenregin.

Datum
2017-05-11

Diarienummer
KS 2017/0017

Cecilia von Sydow, Joakim Nygren

Mål och medel

Planeringsmodellen innebär att kommunstyrelsen fastställer en ram för respektive nämnds nettokostnader som en utgångspunkt för budgetprocessen. Ramutrymmet begränsas av finansiella restriktioner i form av exempelvis beslutade mål för kommunens ekonomi och skattesats. Nämnderna ska utifrån den aktuella ramen utarbeta en budget som innebär förslag till förändringar och prioriteringar för att uppnå fastställda inriktnings- och resultatmål. Vid konflikt mellan medel och mål ska nämnden i första hand söka prioritera inom anvisad ram.

Kommunstyrelsen och kommunfullmäktige har i budgetdirektiven och senare i budgetbeslutet möjlighet att lämna konkreta utrednings- eller utvecklingsuppdrag till nämnderna.

Åsa Heribertson
Kommundirektör

Cecilia von Sydow
Ekonomichef

Kommunstyrelsens ordförande

Direktiv för budgetarbetet

Driftbudgetramar och resultatplan

Kommunstyrelsen fastställer preliminära budgetramar i beslut om budgetdirektiv för nästkommande budget- och planperiod.

Kommunstyrelsen har kompletterat budgetprocessen med att ge samtliga kontor i uppdrag att göra en bedömning av hur ramarna överensstämmer med den utveckling verksamheterna står inför under kommande planperiod 2018-2020.

Ramar 2018 - Ordförandeförslag

Drift (mnkr)	Budget KF 2018 (nov 2016)	Kontorens förslag 2018	Ordförandens förslag	Avvikelse mot budget KF
Kommunstyrelsen	-108,7	-114,8	-115,9	-7,3
- Produktionsutskottet	0,0	0,0	0,0	0,0
Valnämnden	-1,4	-1,4	-1,4	0,0
Revision	-1,1	-1,1	-1,1	0,0
Överförmyndarnämnden	-3,1	-3,2	-3,2	-0,1
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-8,2	-9,0	-9,0	-0,8
Byggnadsnämnden	-12,7	-11,8	-11,9	0,8
VA-verksamhet och Avfall	0,0	0,0	0,0	0,0
Tekniska nämnden	-102,5	-103,5	-96,0	6,6
Fastighetsnämnden	-4,2	-4,2	-1,0	3,2
Kultur- och fritidsnämnden	-91,9	-93,4	-93,7	-1,8
Utbildningsnämnden	-864,1	-881,0	-882,3	-18,2
Socialnämnden	-594,2	-614,3	-622,0	-27,8
Summa	-1 792,0	-1 837,6	-1 837,5	-45,6
Avgår internränta	58,5	58,5	58,5	0,0
Nämndernas nettokostnader	-1 733,5	-1 779,1	-1 779,0	-48,6
<i>Uppräkning cirka 1 procent 2018</i>	<i>18,5</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>
Pensioner, PO-diff m.m.	-43,7	-43,7	-43,7	0,0
Semesterlöneskuld	0,0	0,0	0,0	0,0
Realisationsvinster, exploatering	65,0	65,0	65,0	0,0
- Mörby centrum*	0,0	0,0	0,0	0,0
Försäljn. av anläggningstillgångar	5,0	5,0	5,0	0,0
Verksamhetens nettokostnad	-1 727,0	-1 752,9	-1 752,8	-48,6
Skatteintäkter, utjämning & statsbidrag	1 734,2	1 757,0	1 757,0	22,8
<i>Välfärdsmedel</i>	<i>9,9</i>	<i>9,9</i>	<i>9,9</i>	<i>0,0</i>
Extern medelsförvaltning	1,0	1,0	1,0	0,0
Finansnetto	-12,6	-9,4	-6,6	6,0
Årets resultat	5,5	5,6	8,5	0,0

Av tabellen ovan framgår följande kolumner.

Kommunstyrelsens ordförande

- Budget 2018 enligt beslut i kommunfullmäktige 2016-11-26 § 102
- Budget 2018 inklusive de förslag till förändringar som kontoren lämnat uppräknat med en procent
- Nämndernas budgetramar för 2018 enligt förslag från kommunstyrelsens ordförande inklusive uppräkning med ytterligare en procent, totalt två procent.

Förändring av utjämningsystemet

Regeringen föreslog 2014 förändringar i systemet för kommunal skatteutjämning. Förändringarna införs successivt under en fyraårsperiod med start 2016. För Danderyds kommun innebär förslaget att utjämningskatten kommer att öka med totalt cirka 30 mnkr när förändringarna fått fullt genomslag 2020. Beloppet motsvarar en höjning av kommunalskatten med cirka 25 öre. Skattesatsen för år 2018 föreslås trots detta vara oförändrad. Det kan i sammanhanget noteras att Danderyds kommun redan idag betalar cirka 550 mnkr netto i utjämningskatt, av en omslutning på cirka 2,2 mdkr.

Ramar 2019-2020

I planeringsförutsättningarna är fokus i första hand på år 2018, det vill säga första året i planperioden. En del av finansieringen utgörs av exploateringsintäkter. Dessa uppgår till till 65 mnkr 2018. Långsiktigt ska kommunens exploateringsintäkter generera ett positivt resultat vilket ska användas för att stärka finansiering av investeringar alternativt amortering på nuvarande låneskuld. För åren 2019-2020 planeras exploateringsintäkterna för att finansiera driften minska till ungefär hälften.

De förändringar som föreslås per nämnd är enligt följande

Inför 2018 års planeringsförutsättningar har kommunledningskontoret erhållit förslag till ramförändringar från förvaltningarna enligt följande:

Kommunstyrelsen

Kommunledningskontoret

Kommunledningskontoret föreslår en höjning av budgetramen med 6,1 mnkr till 114,8 mnkr vilket grundar sig på redan fattade beslut i reviderad budget 2017. Utökningen avser förstärkning inom ekonomifunktionen, HR och kansli.

Datum

2017-05-11

Diarienummer

KS 2017/0017

Kommunstyrelsens ordförande

Tillkommer utöver reviderad budget

Avdelningen för digitalisering och utveckling har behov av att utöka driftbudgeten med en tjänst (informationsarkitekt/integrationsexpert) som bland annat kommer att delta i e-arkivprojektet, 0,8 mnkr. Det finns även behov av ytterligare driftmedel för att genomföra pågående utvecklingsprojekt, bland annat finansiering av införande av e-tjänster.

Ordförandeförslag

Förslag till ram för kommunstyrelsen 2018 är 115,9 mnkr vilket innebär en ökning med 7,3 mnkr.

Kommunstyrelsens ram har räknas upp med 2 procent för att kompensera för pris- och löneökningar. I ramförslaget inryms ej det tillkommande behovet av en extratjänst för e-arkiv.

Kommunledningskontoret får i uppdrag att inför budget 2018 utreda de kostnader som egenregin betalar till kommunledningskontoret, för att säkerställa konkurrensneutraliteten.

ValnämndenOrdförandeförslag

Budgetramen för valnämnden 2018 uppgår till 1,4 mnkr. I nämndens ram ingår lönekostnader för att administrera de allmänna valen 2018. Tidigare valår har dessa kostnader inte budgeterats under valnämnden, vilket medfört att de istället belastat kommunledningskontorets verksamheter.

RevisionenOrdförandeförslag

Budgetramen för revisionen räknas upp med 2 procent för att kompensera för pris- och löneökningar. Ramen 2018 uppgår därmed till 1,1 mnkr.

ÖverförmyndarnämndenOrdförandeförslag

Budgetramen för överförmyndarnämndens verksamhet 2018 räknas upp med 2 procent i kompensation för pris- och löneökningar. Ramen 2018 uppgår därmed till 3,2 mnkr.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden Kontorets förslag

Kontorets förslag till driftbudgetram 2018 är 9,0 mnkr. Det är en ökning med 0,7 mnkr jämfört med den plan KF fastställde 2016.

I förslaget ingår medel för projektet för inventering av potentiellt förorenade områden 0,3 mnkr, vilket ger utrymme för att arbeta med de anvarsutredningar som kommunen är skyldig att göra. Detta kommer att bli

Kommunstyrelsens ordförande

särskilt nödvändigt i samband med exploateringsprojekt på fastigheter där föreningar konstateras.

Ordförandeförslag

Budgetramen för miljö- och hälsoskyddsämnden räknas upp med 2 procent för att kompensera för pris- och löneökningar. Ramen 2018 uppgår därmed till 9,0 mnkr.

Byggnadsnämnden

Kontorets förslag

Budgetram 2017 enligt kommunfullmäktiges beslut uppgår till 12,7 mnkr. Kontoret föreslår en sänkning av budgetramen med 0,9 mnkr till 11,8 mnkr. Stadsbyggnadskontoret har räknat upp intäkterna för byggnadsnämnden med 0,8 mnkr (pga att byggandet har ökat), jämfört med den plan som KF fastställde 2016. I föreslagen ram inryms en ny handläggartjänst. Tjänsten kommer att kunna finansieras genom de planerade ökade bygglovintäkterna.

Ordförandeförslag

Förslag till ram för byggnadsnämnden 2018 är enligt kontorets förslag.

Budgetramen räknas upp med 2 procent för att kompensera för pris- och löneökningar. Ramen 2018 uppgår därmed till 11,9 mnkr.

Tekniska nämnden

Ordförandeförslag

Preliminär ram för tekniska nämnden uppgår till 96,0 mnkr 2018. Det innebär en ökning med cirka 5 procent jämfört med reviderad budget 2017. Uppräkningen ska kompensera för pris- och löneökningar samt en väntad ökning av kapitalkostnaderna 2018, vilka är en följd av bland annat de investeringar som de senaste åren gjorts i kommunens kajer. Tekniska nämnden får i uppdrag att i budget analysera och redovisa kommande avskrivningar och kapitalkostnader för budget 2018 och plan 2019-2020.

Fastighetsnämnden

Ordförandeförslag

Preliminär ram för fastighetsnämnden uppgår till 1,0 mnkr 2018. Det innebär en ökning med 0,7 mnkr jämfört med reviderad budget 2017. Jämfört innevarande års prognos innebär det en utökning med 5,0 mnkr. Uppräkningen ska kompensera för pris- och löneökningar samt en väntad ökning av kapitalkostnader 2018.

Datum

2017-05-11

Diarienummer

KS 2017/0017

Kommunstyrelsens ordförande

Kultur- och fritidsnämnden Kontorets förslag

Budgetram 2017 enligt kommunfullmäktiges beslut uppgår till 92,8 mnkr.

Kontoret föreslår en höjning av budgetramen med 0,6 mnkr till 93,4 mnkr.

Aktivitetsstöd 0,5 mnkr

Danderyds ungdomar och idrottsföreningar är mycket aktiva. Egen statistik 2016 visar en betydande ökning av antal bidragsberättigade sammankomster (4 %) och deltagartillfällen (9 %). Befolkningsprognosen 2016 visar att de bidragsberättigade åldersgrupperna kommer att öka till 2018 med runt 4 procent för 7-20 år och 11 procent för 13-16 år. Detta motsvarar tillkommande kostnader om 200 tkr. För att hålla ersättningen per deltagarkryss på oförändrad nivå jämfört 2015 om 5 kronor, behöver kultur- och fritidsnämndens ram ökas med 0,5 mnkr för 2018 samt årligen 2019-2020.

I ramen ingår sedan reviderad budget 2017 240 tkr avseende överbyggnader ishallar, 300 tkr avseende elkostnader för planvärme FC Djursholm samt 700 tkr avseende bidrag till föreningar som tar eget ansvar för investeringar. Budgetförslaget omfattar även kompensation för ökad hyreskostnad Fribergaskolans idrottshall 550 tkr och tillägg hyreskostnad 220 tkr för övertagande av aulan i Viktor Rydbergs gymnasium.

Kompensation kulturskolan lärarlöner 0,1 mnkr

Kontoret begär ersättning för utebliven avgiftshöjning inom kulturskolan samt kompensation för lärarlöner om 110 tkr inom densamma.

Kultur- och fritidsnämnden är beställare och köper verksamhet av kulturskolan. En uppräkningsökning av nämndens ram med 1 procent innebär även ett effektiviseringskrav på kulturskolan. Kulturskolans budgeterade kostnader för verksamhetspersonal uppgår 2017 till 11,3 mnkr kronor. En kompensation för beräknade löneökningar om i snitt 2 procent innebär tillkommande kostnader motsvarande 1 procent eller 113 000 kronor.

Ordförandeförslag

Förslag till ram för kultur- och fritidsnämnden 2018 är enligt kontorets förslag. Kontorets förslagna ramökning med 0,1 mnkr för kulturskolans lärarlöner täcks nu av den tvåprocentiga generella ramökningen.

Budgetramen räknas upp med 2 procent för att kompensera för pris- och löneökningar. Ramen 2018 uppgår därmed till 93,7 mnkr.

Datum

2017-05-11

Diarienummer

KS 2017/0017

Kommunstyrelsens ordförande

UtbildningsnämndenOrdförandeförslag

Förslag till ram för utbildningsnämnden 2018 är enligt KF budget 2018. Ramen skall i detta betraktas som preliminär då en ny befolkningsprognos kommer i början av maj, vilken kommer att ligga till grund för nämndens kommande budgetframskrivning.

Budgetramen räknas i detta läge upp med 2 procent för att kompensera för penguppräknig 2 procent samt pris- och löneökningar. Ramen 2018 uppgår därmed till 882,3 mnkr.

SocialnämndenKontorets förslag

Budgetram 2018 enligt kommunfullmäktiges beslut uppgår till 594,2 mnkr. Kontoret föreslår en höjning av budgetramen till med 20,1 mnkr till 614,3 mnkr.

Kontorets förslag omfattar ett flertal poster där 18,6 mnkr är volymbaserade. 12,3 mnkr avser verksamhetsområdet funktionsnedsättning och bygger på utfallet i bokslut 2016 samt innevarande års prognos. Resterande 6,3 mnkr består av ökade volymer inom individ- och familj 3,7 mnkr samt en höjning av hemtjänstcheck och äldrepeng med ytterligare en procent (till totalt 3 procent).

Socialkontorets förslag innehåller även två nya tjänster med anledning av ökad arbetsbelastning. Förslaget innefattar en utvecklingsledare samt en ytterligare ekonom/controller.

Socialnämndens ansvar har ökat väsentligt de senaste två åren. Bruttokostnaden har ökat med över 30 procent från år 2013. Mottagandet av ensamkommande och nyanlända, som varit en liten verksamhet fram till år 2015, är nu en av de största verksamheterna inom nämndens ansvarsområde. Bruttokostnaden ha ökat från 17 mnkr år 2014 till 90 mnkr år 2016 (429%). Det är en verksamhet med en komplex ekonomi som är arbetskrävande.

Ordförandeförslag

Förslag till ram för socialnämnden 2018 är till del enligt kontorets förslag. Nämnden kompenseras med ytterligare 18,6 mnkr för volymer och uppräknig av peng- och check med ytterligare en procent. Kontorets förslag om en utökning med ytterligare två tjänster ryms i dagsläget inte i den preliminära ramen.

Efter genomgång och analys av hemtjänststimmarna i bokslut 2016, prognos 2017 samt vad som tidigare ligger budgeterat i socialnämndens ram för

Kommunstyrelsens ordförande

2018, föreslås att nivån för hemtjänsttimmar, under kända förutsättningar, läggs på 265 000 timmar, mot tidigare 272 000. Ramen föreslås därmed sänkas med 3,0 mnkr

Budgetramen räknas upp med 2 procent för att kompensera för pris- och löneökningar. Ramen 2018 uppgår därmed till 622,0 mnkr, en ökning med 27,7 mnkr jämfört med fullmäktiges tidigare budgetbeslut.

Socialnämnden får i uppdrag att i budgetförslaget redovisa hur nämnden ska förankra och kommunicera förslag till ersättningsnivåer för peng och check till hemtjänst och vård- och omsorgsboenden, till såväl egenregin som till de privata utförarna.

Ordförandeförslag för investeringar 2018

Förslag till total investeringsram 2018 uppgår till 406,5 mnkr. I reviderad budget för 2017 uppgår investeringarna till 397,5 mnkr inklusive ombudgeteringar från 2016. Nämndernas investeringsramar för 2018 är i detta skede att betrakta som preliminära.

Kommunstyrelsen föreslås besluta i enlighet med ordförandens förslag om preliminära investeringsramar.

Preliminära investeringsramar 2018

(mnkr)	Budget KF 2018	Preliminära investeringsramar PLF 2018
Kommunstyrelsen	-5,0	-5,0
Produktionsutskottet	0,0	-5,0
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-0,3	-0,3
Byggnadsnämnden	-2,0	-2,0
VA-verksamhet och Avfall	-11,0	-11,0
Tekniska nämnden	-92,1	-92,1
Fastighetsnämnden	-277,5	-277,5
Kultur- och fritidsnämnden	-12,4	-12,4
Utbildningsnämnden	0,0	0,0
Socialnämnden	-1,2	-1,2
Summa	-401,5	-406,5

Uppdrag

Gemensamma uppdrag som gäller alla nämnder

Respektive nämnd ska i budgeten redovisa relevanta nyckeltal och kostnadsjämförelser med jämförbara kommuner.

Kommunstyrelsens ordförande

Nämnderna ska i förslag till verksamhetsplan för 2018 och 2019-2020 ange vilka större upphandlingar som planeras eller är tänkbara under perioden.

Olle Reichenberg
kommunstyrelsens ordförande

Handlingar i ärendet:
Tjänsteutlåtande

Expedieras
Samtliga nämnder